

มือขวาทำบุญ
อย่าให้มือซ้ายระง

BIA
www.dhamma4u.com

ธรรมะใจกลั่นใส

ธรรมะเล่มน้อย

เป็นหนังสือธรรมะขนาดพกพา รายเดือน ๑๒ เล่ม ๑๒ เดือน เพื่อเจริญสติและแสวงหาปัญญาเบื้องต้นสำหรับผู้ไม่มีเวลาศึกษาเนื้อหาโดยละเอียด

สามารถมีส่วนร่วมได้โดย

๑. ผู้ที่อ่านแล้วคิดว่าดีมีประโยชน์ โปรดส่งมอบให้แก่ผู้อื่นต่อ เปรียบดังท่านให้ทาน

๒. สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อยตามกำลัง

๓. เลือกจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อย เพื่อเผยแผ่ในวาระต่าง ๆ เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ งานเฉลิมฉลอง งานบุญ งานวันเกิด งานสมรส งานศพ ฯลฯ โดยสามารถเลือกเอาเฉพาะส่วนที่เป็นธรรมบรรยายและพิมพ์บางส่วนเพิ่มเติมได้

ธรรมะดี ๆ มีติดตัวไว้ เพื่อเจริญสติและปัญญา

ร่วมเป็นเจ้าของภาพ
พิมพ์ธรรมะเล่มน้อยได้ที่
หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๐๐

BUDDHADĀSA INDAPASSO ARCHIVES

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

มือขวาทำบุญ อย่าให้มือซ้ายรู้

โดย
พุทธทาสภิกขุ

ลำดับที่ ๙ ปี ๒๕๕๕

www.dhamma4u.com

โอวาทที่ศนาจรแก่คณะคุณประยูร
วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๑๓
ผู้ถอดคำบรรยาย คุณอาคม พงษ์ธีระกุล

มือขวาทำบุญ อย่าให้มือซ้ายรู้

ประพัตติธรรมะสุจริตก็คือประพัตติธรรมะเพื่อทำลายความยึดมั่นถือมั่น ประพัตติธรรมะให้เป็นการลดความยึดมั่นถือมั่น ให้ขุดเกลาคความยึดมั่นถือมั่นจนกระทั่งตัวกูของกูไม่เกิดขึ้นในใจ ไม่มีเหลือ

เรื่องสวนโมกข์ เรื่องมาทอดผ้าป่าสวนโมกข์ มาสวนโมกข์จะได้อะไรบ้าง มันมีปัญหาคำคัญอยู่ข้อหนึ่งเป็นปัญหาทั่วไปคือว่ามนุษย์มันมีความต้องการอะไร การมาที่นี่หรือไปที่ไหนก็ตามมันต้องการอะไรอย่าง

หนึ่ง เป็นเรื่องที่จะต้องดูให้ดีว่าต้องการอะไร มาที่นี้ต้องการอะไรหรือจะไปที่ไหน ไปเมือง นอกต้องการอะไร ไปสิ้นสุดกันที่ตรงไหน เพราะมันอยู่ด้วยความต้องการ

เดี๋ยวนี้เท่าที่สังเกตเห็น อาตมารู้สึกว่า พูดได้เลยว่ามันอะไรๆ ก็มีหมด ยังขาดอยู่แต่ สิ่งที่จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความทุกข์จากสิ่งที่ตัวมี ฉะนั้นขอให้สนใจเรื่องนี้กันให้มากหน่อย อย่าให้ความทุกข์มันเกิดขึ้นจากสิ่งที่ตัวมี เขาหา เขาคิดค้น เขาสร้าง เขาอะไรกันมากมายในโลกนี้ จนมีนั่น มีนี่มีได้ทุกอย่าง แต่แล้วก็มี ความทุกข์เกิดขึ้นเพราะสิ่งที่ตัวมี ยิ่งสมัยนี้มันเป็นสมัยเครื่องจักร มนุษย์ก็ยิ่งทำด้วยเครื่องจักร ยิ่งสร้างด้วยเครื่องจักร มันยังมีมาก เพราะ

ฉะนั้นความทุกข์เพราะสิ่งที่ตัวมี มันเลยมี
ขึ้นมาก ความเจริญมันก็เลยเป็นเรื่องที่มี
ปัญหามาก มีความทุกข์มาก เพราะเขามัว
แต่เจริญ เจริญเพื่อให้มี ก็ทำให้มี ก็สร้าง
ให้มีขึ้นมา และก็ไม่ว่างป้องกันความทุกข์
ที่จะเกิดจากสิ่งที่ตัวมี ยิ่งมีมาก ยิ่งยุ่งมาก
ก็ยิ่งเป็นความทุกข์มาก

ความรู้ที่จะป้องกันความทุกข์มันก็ไม่มี
แปลว่ายังง้ออยู่เท่าเดิม แต่ส่วนที่จะทำอะไร
ให้มีมากขึ้นนี้มันฉลาดมาก นี่เรียกว่า เรา
มองดูกันทั่วๆ ไปทั้งโลก รู้จักทำ รู้จักสร้าง
รู้จักอะไรขึ้นมามากมาย แต่แล้วความรู้ที่
จะป้องกันไม่ให้เกิดความทุกข์ขึ้นมาจากสิ่ง
เหล่านั้นๆ ไม่มี แล้วก็เลยเป็นทุกข์ นี่ปัญหา
รวมๆ กัน ถึงแม้ว่าสมัยโบราณที่เรายังไม่รู้

จักทำอะไรให้มากขึ้น เรามีกันแต่น้อย มันก็มีความทุกข์เหมือนกับทุกข์จากสิ่งที่ตัวมีนี่เป็นเห็นได้ว่า จะเป็นสมัยไหน ยุคไหน พวกไหนก็ตามใจ มันมีความทุกข์ เพราะสิ่งที่ตัวมี ไม่รู้จักมี ไม่รู้จักได้หรือไม่รู้จัก เป็น เป็นไม่เป็น มีไม่เป็น ได้ไม่เป็น มันจึงมีความทุกข์

ถ้าไม่เข้าใจข้อนี้ก็ไม่เข้าใจธรรมะหรือออกไปคิดดูให้ดี เพราะว่าธรรมะมันมีอยู่ตรงนี้ มันมีความสำคัญอยู่ที่ตรงนี้ ถ้าเราไม่มีปัญหา ถ้าเราไม่มีความทุกข์ ธรรมะก็ไม่จำเป็น ไม่จำเป็นจะต้องมีธรรมะ เหมือนคนสบาย ไม่ต้องกินยา ไม่ต้องการยา คนสบายไม่มีประโยชน์อะไรเกี่ยวกับยา ไม่ต้องการยา มนุษย์ถ้าไม่มีความทุกข์ ไม่มีปัญหา

มันก็ไม่ต้องการธรรมะ ไม่มีประโยชน์ที่จะ
ต้องได้ธรรมะ จึงต้องจัดการในข้อแรก ใน
ขั้นแรก คือมองให้เห็น ความเจ็บไข้หรือ
ปัญหาหรือความทุกข์นั้นจะเสียก่อน ถ้า
สบายดีก็ไม่ต้อง ก็ไม่ต้องการอะไร ไม่
ต้องการธรรมะ ไม่ต้องการหยูกยา มันจะ
ไปทำวิปัสสนา ไปทำอะไร มันก็ทำเพื่อๆ ไป
อย่างนั้นโดยไม่รู้ว่าจะทำทำไม ทำเพื่อๆ ไว้ว่า
เผื่อว่าจะมีอะไรดี

ฉะนั้นเราจะต้องมองให้เห็นกันในข้อที่
ว่า มันเจ็บไข้อย่างไร ต้องการรักษาอย่างไร
จึงจะต้องการยา ที่เรียกว่าธรรมะหรือแม้แต่
ที่เรียกว่าบุญ กุศล มันเหมือนกับความ
หายจากโรค ความไม่มีปัญหา ความไม่มี
ทุกข์ เรียกว่ามีบุญ เดียวนี้เราต้องการบุญ

ต้องการบุญ ต้องการทั้งที่ไม่รู้ว่าบุญคืออะไร
ก็เลยเป็นเรื่องน่าหัว มันกลายเป็นอย่างที่เขา
เรียกว่าเมาบุญ เมาบุญ เมากุศลนี้มาได้
แล้วมีคำล่อที่น่าจะนึกถึง ไ้เมาบุญนั้น
นะคือเมานี่ไม่รู้จักอิมจักพอ เมานื่นๆ รู้จัก
อิมรู้จักพอ คิดดูให้ดีเถอะ มันมีคำล่อของ
คนอย่างโอมาร์ คัยยัม เขาเขียนข้อความ
กรมพระนราฯ ท่านแปลข้อความนี้ว่า
“*เมาเหล้า เมาหญิง เมาหยัง เมายอ เมาครู
รู้พอ ไม่เหมือนเมาสวรรค์*” คือเมานี่
หลายๆ อย่างนี้ เมาครูรู้พอไม่เหมือนเมา
สวรรค์ เมาสวรรค์นี่ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่เป็นครู
เป็นอะไร เรื่องเมาเหล้าหรือเมาความรัก
หรือเมานี่อะไรต่างๆ นั้นมันยังเป็นเรื่องครั้ง
คราวหรือมันรู้พอ แต่เรื่องเมาสวรรค์ เมาบุญ

เมากุศลนี้ ไม่รู้พอ เขาถืออย่างนี้จริงหรือไม่
จริงก็ลองไปคิดดู ไปสังเกตดู คือถ้ามันเป็น
เรื่องที่เมา มันก็ไม่ไหวแล้ว แล้วยังไม่รู้พออีก
ก็ยิ่งแย่มาก ฉะนั้นการเมาบุญ เมากุศล เมา
สวรรค์ เมาอะไรเหล่านี้ มันเป็นฝ่ายความ
ทุกข์หรือเป็นฝ่ายความสุขคือดับทุกข์ ลอง
คิดดู ความเมานี้ จะเมาบุญนี้จะเป็นเรื่องดับ
ทุกข์ หรือจะเป็นเรื่องความทุกข์เสียเอง มัน
เป็นเรื่องความทุกข์เสียเอง มันก็กลายเป็น
ว่าความทุกข์เกิดมาจากบุญที่ตนเมา มันก็
เข้าหลักอันเดิมที่ว่า ไม่รู้จักป้องกันไม่ให้เกิด
ความทุกข์จากสิ่งที่ตนมี คือตนมีบุญแล้วก็
ไม่รู้จักป้องกัน อย่าให้เกิดความทุกข์ขึ้นมา
เพราะบุญอย่างนี้ เป็นต้น

น้ำมันสูงสุดแล้ว ใจ้ความทุกข์ที่เกิดมา
จากบ้านช่อง เงินทอง ข้าวของ บุตร ภรรยา
อำนาจ วาสนา เกียรติยศชื่อเสียงแล้วก็มี
อยู่แล้ว อันสุดท้ายนี้ก็มาจากเมาบุญ เรียก
ว่าทำบุญไม่เป็น ได้บุญไม่เป็น มีบุญไม่เป็น
จนกระทั่งความทุกข์เกิดมาจากสิ่งที่เรียก
ว่าบุญ บางทีก็ย้อนไปที่เดียวมาตั้งแต่ต้นว่า
มีเงินก็ต้องอย่าให้ความทุกข์เกิดขึ้นมาจาก
เงิน มีของทรัพย์สมบัติก็อย่าให้ความทุกข์
เกิดมาจากสิ่งของ มีครอบครัว มีอำนาจ
วาสนา มีอะไรก็ตาม อย่าให้ความทุกข์เกิด
มาจากสิ่งเหล่านั้น กระทั่งมีบุญก็อย่าให้
ความทุกข์เกิดมาจากบุญ

นี่อาตมาเห็นว่า เป็นปัญหาและเป็น
ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดที่พวกเราอย่างที่นั่งกัน
อยู่ที่นี่จะต้องคิด เรื่องอื่นๆ ยังมีอีกมากแต่
ไม่ใช่ปัญหา ดูไม่ใช่ปัญหา ไม่เป็นปัญหา
ปัญหามันเหลืออยู่แต่ที่ว่าความทุกข์มันจะ
เกิดขึ้นมาจากสิ่งที่เราไม่ทำอะไรที่เราไม่
ระวังให้ดี ก็อย่าให้ความทุกข์เกิดขึ้นมาจาก
สิ่งที่เราไม่ทำอะไร มันก็หมดปัญหา เราก็มีได้ตาม
ที่เราจะมี ตามที่ควรจะมี แล้วก็มีความสุข
สบายไปหมดเพราะความทุกข์มันไม่เกิด
ขึ้นจากสิ่งที่มี อย่าเข้าใจผิดเหมือนที่
คนโดยมากเขาพูดกันว่า พุทธศาสนาหรือ
พระพุทธเจ้าก็สอนไม่ให้ทำอะไร ไม่
ให้ต้องการอะไร อย่ามีอะไร นั่นมันพูด
ผิดๆ พระพุทธเจ้าท่านก็ไม่ได้สอนอย่างนั้น

ท่านสอนแต่อย่าให้ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ตัว
มี ส่วนใครจะมีอะไรสักเท่าไร ตามสมควร
แก่อัตภาพเขาได้ แต่แล้วอย่าไปยึดมั่นถือ
มั่นในสิ่งเหล่านั้นเข้า มันจะเกิดเป็นความ
ทุกข์ขึ้นมา มันจะกลายเป็นศัตรู เป็น
อันตรายขึ้นมาคือมันจะกัดเอา ถ้าเราไป
ยึดมั่นถือมั่นสิ่งใดว่าเป็นตัวเราว่าเป็นของเรา
แล้วมันจะกัดเอา จะมีความทุกข์ นี่คือเครื่อง
ป้องกันที่จะไม่ให้เกิดความทุกข์จากสิ่งที่เรา
มี คือความไม่ยึดมั่นถือมั่น

นี่ขอให้เข้าใจให้ถูกไปตั้งแต่ที่แรกว่า
พระพุทธเจ้า ท่านไม่ได้สอนว่าอย่ามีอะไร
อย่าหาอะไร อย่าสร้างอะไร แต่ท่านสอน
ว่ามันมีอะไรหรือทำอะไรขึ้นมา อย่าไปยึด
มั่น ถ้าไปยึดมั่นเข้าจะเกิดความทุกข์มา

จากสิ่งเหล่านั้น มีอะไรก็ให้เหมือนกับไม่มี
อยู่เรื่อยไป

สำหรับชาวพุทธอย่าให้ด้อยน้อย
หน้ากว่าชาวคริสเตียน อาตมาชอบพูดถึง
คริสเตียนบ้างก็เพราะว่า กลัวว่าชาวพุทธ
นี้จะขายชื่อหน้าพวกคริสต์เข้าสักวันหนึ่ง
ฉะนั้นคำสอนอะไรที่มันเหมือนๆ กันละ
ก็ อยากจะเอามาพูดให้รู้ไว้ แล้วเราอย่า
ได้มีปมด้อยเกี่ยวกับข้อนี้ คำสอนของพวก
คริสเตียนก็เรื่องไม่ยึดมั่นถือมั่นเหมือนกัน
แต่ว่ามันน่าหัวตรงที่ว่ามันลบล้างอยู่ในคัมภีร์
ไบเบิลนั้นไม่มีใครเอามาพูด เพราะคงจะ
เหมือนๆ กับพวกเราคือว่าพวกเรานี้ชอบยึด
มั่นถือมั่น ชอบมี ก็เลยไม่พูดถึงเรื่องความไม่
ยึดมั่นถือมั่น นี่สังเกตดูให้ดีที่กรุงเทพฯ ในดง

ของนักศึกษา นักปฏิบัติ มันมีก็คนที่พูดเรื่อง
ความไม่ยึดมั่นถือมั่นหรือพูดเรื่องความว่าง
จากความยึดมั่นถือมั่น

ไม่ชอบพูดกันเรื่องนี้ พูดเรื่องอื่น พูด
เรื่องได้ ได้บุญได้อะไร ก็ได้ๆๆ ไม่มีที่สิ้น
สุด ไม่พูดเรื่องความไม่ยึดมั่นถือมั่น พวก
คริสเตียนก็เช่นกัน มันก็ไม่พูดเรื่องความไม่
ยึดมั่นถือมั่น พูดเรื่องเชื่อ เชื่อตะพึด หลับตา
เชื่อไปตะพึด ก็พูดกันอยู่แต่อย่างนี้ ก็เลยเป็น
อันว่า ทุกศาสนากำลังเป็นหมัน ตัวผู้นับถือ
ศาสนานั้นๆ ไม่ได้รับประโยชน์จากศาสนา
ของตัว เพราะไปถือเปลือก ฝอย กระจังของ
ศาสนาซึ่งไม่ใช่ศาสนา อยากจะพูดให้เลยไป
อีกหน่อยหนึ่งว่า มนุษย์กำลังไม่มีศาสนาคือ
ถือศาสนากันแต่ปาก ถือแต่พิธีและไม่ถูกตัว

ศาสนา ไม่ถูกเนื้อแท้หัวใจของศาสนา มันจึง
เหมือนกับไม่มีศาสนา

แม้ว่าจะมีวัดวาอาราม โบสถ์วิหาร
อะไรมากมาย เพิ่มขึ้นมากมาย พระพุทธ-
รูปเพิ่มขึ้นมากมาย อะไรเพิ่มขึ้นมากมาย
มันก็ยังเหมือนกับไม่มีศาสนาอยู่ มันมีแต่
วัตถุเหล่านั้น มันไม่ได้ปฏิบัติตัวแท้ที่เป็น
หัวใจของพุทธศาสนาคือธรรมะ หัวใจของ
ธรรมะคือความไม่ยึดมั่นถือมั่น ศาสนา
ไหนก็เหมือนกัน กำลังเหมือนๆ กันทั้งนั้น
ไม่เฉพาะศาสนาพุทธ กำลังไม่มีศาสนาตัว
จริง มีแต่เปลือก มีแต่กระพี้ มีแต่พิธีรีตอง
ถ้าพูดให้ถูกก็ต้องพูดว่ากำลังไม่มีศาสนามี
แต่เปลือกของศาสนา ต่อเมื่อมีการปฏิบัติ
ธรรมะจริงๆ มันจึงจะเรียกว่ามีศาสนา คือ

มีหัวใจของศาสนาคือมีธรรมะเพราะหัวใจ
ของศาสนาก็คือความไม่ยึดมั่นถือมั่น

สำหรับพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าท่าน
ยืนยันไว้ตรง ตรัสยืนยันไว้ตรงจุดเลยว่า
ถ้ารวมทั้งหมดของศาสนาทั้งหมด ทั้งการ
คำสอนและการปฏิบัตินี้ก็เหลือประ-
โยคสั้นๆ ประโยคเดียวว่า สัพเพ ธัมมา
นาลัง อภินิเวสายะ -ธรรมทั้งหลายทั้งปวง
ไม่ควรยึดมั่นถือมั่นว่าสิ่งทุกอย่างไม่ว่าสิ่งใด
อย่าไปหลงยึดมั่น สำคัญมั่นหมาย ปักใจ
ว่าตัวกูหรือว่าของกู ก็เรียกว่าไม่ยึดมั่นถือ
มั่นเพราะมันผิด เพราะมันไม่จริง เพราะ
มันคดโกง มันเป็นขโมย ของทุกสิ่งมันเป็น
ของธรรมชาติ คือถ้าถือพระเจ้าก็ต้องว่า
ของพระเจ้า สิ่งทุกอย่างที่ปรากฏแก่เรา รวม

ทั้งชีวิต เลือดเนื้อ จิตใจของเราด้วยนี้ มัน
เป็นของธรรมชาติ ถ้าถือพระเจ้าก็ต้องว่า
เป็นของพระเจ้า พระเจ้ากับธรรมชาตินี้อัน
เดียวกัน นี่พอว่าของเรานั้นก็เป็นคนโกหก
เป็นคนโกง เป็นคนปล้นเอามาซึ่งหน้า ปล้น
ธรรมชาติ ปล้นอะไรมาซึ่งหน้า เอามาเป็น
ของเรา เอามาเป็นตัวเรา มันผิดเสียตั้งแต่
ทีแรก ตลอดสายเลย ของธรรมชาติเอามา
ว่าของกูหรือว่าเป็นตัวกู พวกคริสเตียนก็
ว่าของพระเจ้า อะไรก็ของพระเจ้า ชีวิต
ของเราเป็นของพระเจ้า แล้วแต่พระเจ้า
จะมีตัวกูของกูไม่ได้ นี่มันเหมือนกันอย่าง
นี้ ข้อเท็จจริงมันเหมือนกันอยู่อย่างนี้ แล้ว
สอนก็เหมือนกัน สอนว่าอย่ายึดมันถือมัน
คำสอนที่มีในไบเบิลก็เป็นคำสอน ที่เซนต์-

ปอลรวบรวมคำสอนทั้งหมด ชั้นดีในศาสนา
ของตนมาสอนแก่คนกลุ่มหนึ่ง เขาเรียกว่า
หมู่บ้านโครินเธียนส์ สอนธรรมะที่ลึกแก่คน
หมู่บ้านโครินเธียนส์

ข้อนี้ทำให้นึกถึงพระคัมภีร์พระ-
ไตรปิฎกของเรา มีสูตรอยู่สูตรหนึ่งเรียก
ว่า มหาสติปัฏฐานสูตร พระพุทธเจ้าตรัส
สอนแก่หมู่ชนที่อยู่ในหมู่บ้านกัมมาสธัมมะ
ในแคว้นกुरु มหาสติปัฏฐานสูตรนี้มีตรัส
ที่เดียวครั้งเดียวแก่คนในหมู่บ้านกัมมาส-
ธัมมะ ซึ่งเป็นชนชาวกुरु อรรถกถาอธิบาย
ว่า เพราะหมู่บ้านนี้ประชาชนที่หมู่บ้านนี้มี
จิตใจสูง มีสติปัญญามาก ปฏิบัติธรรมอยู่
เป็นประจำ พูดกันแต่เรื่องปฏิบัติธรรม ทาส
หรือคนใช้ไปตักน้ำตามบ่อน้ำ ไปพบกันก็

ทักกันว่าเมื่อคืนปฏิบัติกรรมฐานอะไร ทาส
คนใช้ กรรมกรนี้ ก็ยังทักกันถามกันด้วย
ว่า ปฏิบัติธรรมะข้อไหน ตรงไหน อย่างไร
หมายถึงธรรมะชั้นสูงนะ อย่างนี้ก็ไม่ต้อง
พูดถึง ไ้อ้พวกชั้นนาย... พระพุทธเจ้าตรัส
สูตรนี้แก่หมู่ชนนั้นที่บ้านนั้น ไม่ตรัสแก่คน
ที่บ้านอื่น

ที่เซนต์ปอลก็สอนพวกหมู่บ้านโค-
รินเธียนส์ ด้วยธรรมะที่ลึกรื่องความไม่
ยึดมั่นถือมั่น มีเป็นใจความว่า มีภรรยา ก็
จงเหมือนกับไม่มีภรรยา มีทรัพย์สมบัติ ก็
จงเหมือนกับไม่มีทรัพย์สมบัติ มีความสุข
ก็จงเหมือนกับไม่มีความสุข มีความทุกข์
ก็จงเหมือนกับไม่มีความทุกข์ ชื่อของที่
ตลาดอย่าเอาอะไรมา ลองจำไว้ เพราะ

เขาพูดชัดดี ฟังง่าย จำง่าย เข้าใจก็ง่าย
ถ้าเข้าใจ มีภรรยาเหมือนกับไม่มีภรรยา
รวมถึงสามีด้วย แล้วพูดสำหรับฝ่ายผู้ชาย
ก็พูดมีภรรยาเหมือนกับไม่มีภรรยา คือ
อย่าสำคัญมันหมายด้วยตัณหาอุปาทาน มี
ก็ติดตามหน้าที่ ตามหน้าที่ ตามธรรมะ ตาม
หน้าที่ มีทรัพย์สมบัติ มีสุข มีทุกข์อะไร ก็
มีสักว่าตามหน้าที่ อย่าไปยึดมั่นว่ามี มันมี
ความทุกข์เกิดขึ้น ไอ้ที่มันสรุปอยู่ที่ว่าไป
ซื้อของที่ตลาด อย่าเอาอะไรมา มันเป็น
คำพูดที่ ดี

เดี๋ยวนี้เราไปซื้อของที่ตลาดแล้วเอา
อะไรมาด้วยจิตใจว่ามันเป็นของกู กูเอามา
จะกินจะใช้อย่างนี้เรียกว่าเอาอะไรมา ถ้า
อย่าได้คิดว่ากูซื้ออะไรมา เอาอะไรมา มา

กินมาใช้เป็นของกู แม้ว่าจะหิวมากินมา
ใช้ที่บ้าน มันก็เหมือนกับไม่ได้เอาอะไรมา
ก็หมายความว่า ในใจนั้นมันไม่มีตัวกูอยู่
ตลอดเวลา มันไม่ยึดถือเรื่องตัวกู ที่ตัวกู
อยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นไปซื้อของที่ตลาดมา
ก็เหมือนกับไม่ได้ซื้อและไม่ได้เอามา และ
ไม่ได้กินเข้าไป ที่ว่าไม่มีตัวกู ไม่มีนี่คือไม่มี
ความยึดมั่นถือมั่น ไม่มีอุปาทาน ไม่มีตัณหา
ไม่มีอวิชชา มีแต่สติปัญญาตามธรรมชาติว่า
เฮ้ย, นี่ต้องซื้อ นี่ต้องเอามา นี่ต้องกิน ต้อง
ทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ มันทำอยู่แต่
ด้วยสติปัญญาอย่างนี้ ไม่ทำด้วยความยึดมั่น
ถือมั่น อย่างนี้เขาเรียกว่าซื้อของที่ตลาดแล้ว
ไม่ได้เอาอะไรมา

เพราะคนทุกคนมีเงินแล้วก็คิดว่าเงิน
ของกู ชี้เหนียว จะซื้ออะไรสักหน่อยก็จะ
เอาเปรียบ จะเอาให้มากโดยความหมาย
มันเป็นตัวกูของกู มากิน มาใช้ มาให้ลูกให้
หลาน อย่างนี้ทั้งนั้น ความคิดอย่างนี้ก็ไม่
ต้องการให้มี ให้มีแต่สติสัมปชัญญะ รู้สึก
ว่าต้องทำอะไร หน้าที่มีอยู่อย่างไร ต้อง
ทำอะไรก็ทำไป มันก็กินและใช้ จะอะไร
เหมือนกันแต่ใจมันต่างกัน คือใจมันไม่
ตกต่ำ ใจไม่มีกิเลส ใจไม่เป็นทุกข์ จึงสรุป
คำสอนไปในรูปที่มันลึบยาก มีเหมือนกับ
ไม่มี มีอะไรก็ตามใจ ไปซื้อของที่ตลาดก็
ยังไม่ได้เอาอะไรมาอีก นี่ตัวอย่างคำสอน
เรื่องความไม่ยึดมั่นถือมั่นในคริสเตียน ถ้า
เขาปฏิบัติได้ เป็นการปฏิบัติธรรมะสูงสุด

เหมือนกัน คือความไม่ยึดมั่นถือมั่นตาม
แบบของพระพุทธเจ้าในพุทธศาสนา

ฉะนั้นถ้าเรารู้ว่าในศาสนาคริสต์นิกาย
มีสอนอย่างนั้น อย่างเดียวกันกับในพุทธ-
ศาสนา ก็ระวังให้ดี อย่าไปเกิดเสียท่า
ขายหน้ามีปมด้อยขึ้นในหมู่พุทธบริษัท นี้
เราพูดกันอย่างที่เรียกว่าเหมือนกับมีเรา
มีเขาแต่อย่าเข้าใจว่าเราพูดอย่างมีเรามี
เขา พูดแต่ว่าให้ทุกคนทำหน้าที่ของตนให้
สมบูรณ์ ไม่ใช่มีเรามีเขาจะไปอวดแบ่งจะ
ทับกัน จะเป็นศัตรูกัน มันไม่ใช่อย่างนั้น
แต่ให้รู้ว่าทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องทำและ
อย่าบกพร่องในหน้าที่ของตัวเอง และบัดนี้
เผชิญหน้าที่มันไปเหมือนกันเสียด้วย หน้าที่
ที่จะต้องปฏิบัติธรรมะ เรื่องความไม่ยึดมั่น

ถือน้ำมัน น้ำมันเกิดไปเหมือนเขาด้วยก็ระวัง
ให้ตี ให้เราได้ปฏิบัติธรรมะข้อนี้ ให้สมกับที่
เป็นพุทธบริษัท แล้วในที่สุดธรรมะข้อนี้เอง
ข้อไม่ยึดมั่นถือมั่นนี้เอง จะเป็นเครื่องราง
ป้องกันไม่ให้สิ่งต่างๆ ที่เรานั่งอยู่ในบ้านใน
เรือนที่เราครอบครองนั้น เกิดเป็นความ
ทุกข์ขึ้นมา

ที่เมืองนี้เขามีพูดไอ้คำพังเพยอยู่คำ
หนึ่งซึ่งทางกรุงเทพฯ จะมีหรือไม่มีก็ไม่
ทราบ เขาพูดถึงโชคร้ายที่สุดแล้วก็พูดว่า
ก้อนเส้าเป็นเสื่อ คือก้อนเส้าที่ใช้หุงข้าว
อยู่ในครัวไฟทุกวันๆ มันเกิดกลายเป็นเสื่อ
แล้วจะไม่แยะหรือ คนเจ้าของบ้านนั้นเพราะ
แม้แต่ก้อนเส้ามันเกิดกลายเป็นเสื่อ มันก็
เป็นอันตรายเป็นศัตรูขึ้นมา ทีนี้เราระวัง

ให้ดีนะ มันจะไม่ใช่เพียงแต่ก้อนเส้า แม้แต่เงินทองข้าวของทรัพย์สินสมบัติ ในหีบในปิดเขียนหมากหรืออะไรก็ตาม มันก็กลายเป็นเสื่อขึ้นมาได้เหมือนกับก้อนเส้า คือถ้าไปยึดมันถือมันในลักษณะเป็นตัวกูของกู ด้วยกิเลส ตัณหา อุปาทานนี้ มันจะร้อนเป็นไฟ เพราะสิ่งเหล่านั้นทุกอย่าง ไม่ว่าจะบางทีของนิดเดียว แก้วน้ำสักใบหนึ่งก็ยังคงกลายเป็นเสื่อขึ้นมาได้ ในที่สุดไม้ขีดสักก้านหนึ่งก็จะกลายเป็นเสื่อขึ้นมาได้ เทียบกับเจ้าของให้ร้อนใจเป็นไฟไปเถอะ นี่เพราะความไม่รู้ เพราะความทำผิดไปยึดมันถือมันเข้า ความทุกข์ก็เกิดขึ้นจากสิ่งที่ตนมีอยู่นั้นนะ ไม้ขีดก้านเดียวตนมีอยู่กลายเป็นเสื่อเป็นความทุกข์ กัดหัวใจ เจ้าของนั้นก็ได้

นี่เรียกว่าความทุกข์เกิดขึ้นจากสิ่งที่ตน
มี เพราะตนมีไม่เป็น คือถ้าเรามีเป็น มีด้วย
วิชาความรู้ ด้วยสติปัญญาของพระพุทธเจ้า
แล้ว สิ่งต่างๆ จะไม่กลายเป็นเสือขึ้นมาได้
มันจะกลายเป็นผู้รับใช้ที่ดีที่ให้ความสะดวก
ที่ดี เงินทองข้าวของอะไรก็ตามทั้งหมดทุก
อย่างจะไม่นำมาซึ่งความร้อนแต่จะช่วย
อำนวยความสะดวกให้เป็นความเย็น

คำว่าเย็นหรือความเย็นนี้มันเป็นความ
หมายของนิพพาน อย่าต้องการนิพพาน
อย่างอื่นให้มากไปจากความเย็น เอาที่ความ
เย็น เย็นอก เย็นใจ เย็นกาย เย็นอะไรก็ได้
ให้มันเย็นจริงๆ ก็แล้วกันเรียกว่านิพพาน
ถ้าร่างกายมันเย็น ก็นิพพานที่ร่างกาย ถ้า
จิตมันเย็น ก็นิพพานที่จิต ถ้าดวงวิญญาณ

มันเย็น ก็นิพพานที่ดวงวิญญาณ ให้มันเย็น
ก็แล้วกัน อย่าเอานิพพานต่อตายแล้ว เข้า
โลงแล้ว นั่นมันไม่รู้ว่าเย็นที่ใคร เข้าโลงไป
แล้ว มันก็ไม่รู้ว่าไปเย็นที่ใคร มันต้องเย็นที่
นี่ เย็นที่ตัวผู้ปฏิบัตินี้ แล้วก็รู้ๆ เห็นๆ กันใน
ชีวิตนี้ว่ามันเย็น แล้วมันจึงจะได้สิ่งนั้นจริงๆ
นิพพานนี้มันเป็นความเย็นคือถ้าเป็นการ
ปฏิบัติ ก็ปฏิบัติเพื่อให้เย็นแล้วแต่ที่เราจะ
ให้มันเป็นปฏิบัติ เป็นตัวการปฏิบัติหรือเป็น
ผลของการปฏิบัติ

ถ้าไม่มีเรื่องของนิพพานเข้ามาแล้ว
เวทนาทั้งหลายจักเป็นของร้อน เวทนาทั้ง
หลายคือความรู้สึก ความรู้สึกที่เกิดขึ้นทาง
ตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ
เมื่อกระทบกับรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณฺ์ นี้เขาเรียกว่า เวทนา ความรู้สึก
อันนี้เรียกว่าเวทนา ถ้าไม่มีเรื่องของธรรมะ
เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยแล้ว เวทนาทั้งหลาย
จะเป็นของร้อน ร้อนทางตา ทางหู ทาง
จมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ แต่ถ้าธรรมะ
เข้ามาเกี่ยวข้องในกรณีนี้แล้ว เวทนานั้นจะ
เป็นของเย็น ไม่เป็นกิเลส ไม่เป็นความร้อน
ขึ้นมาได้ นี้ธรรมะจึงมีหน้าที่ตรงนี้มีหน้าที่
ตรงที่ว่า ทำให้เวทนาทั้งหลายเป็นของเย็น
เย็นอยู่เสมอ ทุกแห่งและทุกเวลา ถ้าเมื่อไร
มันเกิดร้อนขึ้นมาแล้ว ก็มันเป็นความทุกข์
นั่นก็คือ มันปราศจากธรรมะ ฉะนั้นอย่า
หิว อย่าเมา อย่าหลงใหล อย่าอะไรซึ่งเป็น
ความร้อน

ฉะนั้นจึงมีปัญหาวางที่ว่าที่แรกว่า
เรากำลังร้อนหรือไม่ ถ้าเราร้อน เราก็ต้อง
รู้ว่ามันร้อนเพราะอะไร จะได้แก้ไข แต่ถ้า
พูดอย่างกำปั้นทุบดินก็ว่าร้อนเพราะขาด
ธรรมะ ขาดธรรมะข้อไหน ขาดธรรมะข้อ
ที่ว่า อย่าไปยึดมั่นถือมั่นสิ่งใดว่าเป็นตัวกู
ของกู

ไปๆ มาๆ ธรรมะก็มาอยู่ที่ตรงนี้นิด
เดียวคือไม่ยึดมั่นถือมั่นสิ่งใดโดยความเป็น
ตัวกูของกู เป็นคำสอนที่ตรงกันทั้งพุทธ
ทั้งคริสต์ ทั้งศาสนาอื่นๆ ก็เหมือนกันที่เรียก
ว่า อย่าเห็นแก่ตัว พอเห็นแก่ตัวเมื่อไร ก็
เป็นความร้อนเมื่อนั้น มันมีตัวกูของกูขึ้นมา
มันเห็นแก่ตัวกูของกูขึ้นมา มันก็มีความ
ร้อนเมื่อนั้น นี่เป็นการสัมผัสในทางใจกับ

ธรรมารมณ์ เป็นของร้อน ถ้าสัมผัสทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ก็ร้อนไปหมด ขอให้สนใจจนจับใจความอันนี้ให้ได้ว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่นเป็นหลักสำหรับศึกษา

ทีนี้พอมาถึงหลักปฏิบัติก็ปฏิบัติเพื่อไม่ยึดมั่นถือมั่นหรือจะพูดให้มันง่ายขึ้นไปอีกก็ปฏิบัติเพื่อทำลายความยึดมั่นถือมั่น อันนี้พูดอย่างภาษาชาวบ้านธรรมดาขึ้นไปอีก ปฏิบัติเพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว การปฏิบัติทุกอย่างนี้ให้เป็นไปเพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว อย่าเพิ่มความเห็นแก่ตัวเป็นอันขาด เดียวนี้เขาทำอะไรๆ กันทั่วทั้งโลกนี้ มันเป็นการเพิ่มความเห็นแก่ตัวทั้งนั้น ปากก็พูดว่าเพื่อยุติธรรม เพื่อสันติภาพของโลก

เพื่อนั้นเพื่อนี่ แต่โดยเนื้อแท้ใจจริงแล้วมัน
เพื่อเพิ่มอะไรให้แก่ตัว เพิ่มความเห็นแก่ตัว
พร้อมกันไปอยู่ในตัว คำว่าช่วยผู้อื่นนี้ ที่
จริงเขาเอากำไรจากผู้อื่นมาช่วยตัวเขา ใน
โลกมันเป็นเสียอย่างนี้ ทีนี้เรื่องของเขาก็ตาม
ใจเขา พูดถึงเรื่องของเราบ้างว่าเมื่อคนอื่น
เขาไม่ปฏิบัติก็ตามใจเขาแต่เราจะปฏิบัติ
ปฏิบัติทุกอย่าง ก็เป็นไปเพื่อทำลายความ
เห็นแก่ตัว

เออละ, ทีนี้ก็จะมาพูดถึงพูดถึงเรื่อง
ของพวกเราเช่นเรื่องทอดผ้าป่า การทอด
ผ้าป่านี้ มันก็มีปัญหาที่จะต้องพิจารณาที่
แรกว่า เราจะทำเพื่อเพิ่มความเห็นแก่ตัว
หรือจะทำเพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว พูด
สั้นๆ ว่าจะเพิ่มความเห็นแก่ตัวหรือจะลด

ความเห็นแก่ตัว ถ้าอยากจะเพิ่มความเห็น
แก่ตัวก็ทอดผ้าป่าเพื่อให้ดี ให้เด่น ให้คน
เขาเห็น ให้คนเขายอ แล้วก็ได้ผลเป็นสวรรค์
วิมานนางฟ้า ได้กำไรหลายร้อยหลายพัน
เท่าหลายหมื่นเท่า น้ำมันก็เพิ่มความเห็น
แก่ตัว ถ้าทอดผ้าป่าโดยคิดว่ามันจะเป็น
ประโยชน์แก่ผู้อื่น เราไม่เอาเราไม่ต้องการ
อะไร เราขอยกเว้นไม่ขอรับอะไร ขอให้ผล
ประโยชน์ที่นำไปนี้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นใน
สากลจักรวาล ถ้าคิดอย่างนี้มันก็ลดความ
เห็นแก่ตัวที่ว่าทอดผ้าป่านิดเดียวอย่างที่นี่
แล้วจะเป็นประโยชน์แก่สากลจักรวาลได้
อย่างไร ถ้าไม่คิดก็มองไม่เห็น ถ้าไปมัวคิด
แต่จะเอาสวรรค์วิมานเสียเรื่อย มันก็มอง
ไม่เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่คนทั้งสากล

จักรวาลได้อย่างไร

ข้อนี้เราต้องใจกว้างว่า ใต้โลกนี้มันอยู่ได้ด้วยศาสนาหรือธรรมะ เราทำให้ธรรมะมีอยู่ในโลกนั้นนะคือช่วยโลกทั้งโลก ธรรมะจะมีอยู่ในโลกก็เพราะมีคนเรียน มีคนปฏิบัติได้ผลของการปฏิบัติแล้วสอนต่อๆ กันไป เพราะฉะนั้นเราต้องช่วยให้มีคนบวช ช่วยให้มีคนเรียน ช่วยให้มีคนปฏิบัติ แล้วช่วยให้มีคนรู้แล้วสอนต่อๆ กันไป ถ้าทำอย่างนั้น มันทำให้ธรรมะหรือศาสนามีอยู่ในโลกแล้วก็คุ้มครองโลก ศาสนาไหนก็ต้องทำอย่างนี้ทั้งนั้น ช่วยทำให้ศาสนา มีอยู่ในโลก มันเป็นหน้าที่ของศาสนาที่จะคุ้มครองโลก ขอให้โลกทุกโลก โลกมนุษย์ โลกเทวดา โลกไหนก็ตาม ปลอดภัยมีความสุข

เราคิดอย่างนี้ มันไม่เพิ่มความเห็นแก่ตัวให้
แก่เรา มันลดความเห็นแก่ตัวของเราแล้ว
โลกก็มีความสุขได้จริงเพราะเราทำบุญถูก
วิธีคือทำบุญแต่ในทางที่จะให้มันมีการบวช
การเรียน การปฏิบัติ การสอนที่ถูกต้อง
ไม่ใช่ทำบุญเอาสวรรค์วิมาน ไม่ใช่ทำบุญ
เอาหน้า ถ้าทำบุญเอาหน้า ทำบุญเอา
สวรรค์วิมาน มันก็เพิ่มความเห็นแก่ตัวทันที
แล้วพุทธบริษัทก็จะไม่ดีอะไรไปกว่าศาสนา
อื่นๆ ให้อำนาจสอนให้ทำบุญเอาสวรรค์เอา
วิมานอะไร ศาสนาอื่นๆ เขาก็สอน

นี่เราก็ทำได้เพียงเท่านั้น ก็ไม่ดีไปกว่า
ศาสนาอื่นๆ แล้วระวังให้ดีจะขายชีหน้า
พวกคริสเตียนขึ้นมา อีกเรื่องหนึ่ง เมื่อ
พระเยซูเทศน์บนภูเขา เทศน์ครั้งสำคัญ

ของพระเยซู เทศน์บนภูเขาคล้ายๆ กับ พระพุทธเจ้าแสดงธรรมจักร เทศน์ครั้ง สำคัญอย่างนั้นพระเยซูก็เทศน์บนภูเขา มี อยู่หลายข้อแต่ข้อที่อยากจะเอามาพูดก็ คือข้อที่ว่า **“เมื่อมือขวาทำบุญ อย่าให้มือ ซ้ายมันรู้”** ช่วยจำไปด้วยว่าพระเยซูสอน สาวกของแก่ว่า เมื่อมือขวาทำบุญ อย่าให้ มือซ้ายมันรู้ มันลึกลับซึ่งก็มากน้อย ลองคิดดู ถ้าจะพูดว่าเมื่อเราทำบุญ อย่าให้เพื่อนบ้าน รู้ ก็ดีที่สุดวิเศษอยู่แล้วเหมือนแอบไปปิดทอง หลังพระ ไม่มีใครรู้ ทำบุญนี้ก็บริสุทธิ์มากอยู่ แล้ว แล้วมันยังเนื่องกับผู้อื่น

ทีนี้เหลือแต่ตัวคนเดียว มือขวาทำบุญ อย่าให้มือซ้ายรู้ เอากันถึงอย่างนั้นเพราะ ฉะนั้นมันก็ไม่มีทางที่จะทำบุญเอาหน้า

ทำบุญอวดคน ทำบุญให้ใครรู้ พระเยซูก็
แจกจ่ายละเอียดยเป็นอย่างๆ ไว้เหมือนกันว่า
เมื่อถึงวันอุโบสถ วันซับบารให้ทาแป้งแต่ง
ตัวใส่ทองใส่หยอง อย่าให้ใครรู้ว่าเรารักษา
อุโบสถแล้วก็สมาทานรักษาอุโบสถเต็มที
โดยไม่ให้ใครรู้ ถ้าออกมานอกบ้านก็ใส่ทอง
ใส่หยอง แต่งหน้าแต่งตานี้ เป็นต้น คือทำ
ไม่ให้มีใครรู้ว่าเรากำลังสมาทานศีล สมาทาน
พรตอะไรหรือว่าทำทานก็อย่าให้ชาวบ้านรู้
กระทั่งว่าเมื่อมีขอทำบุญ อย่าให้มีมือซ้าย
รู้ คือว่าจิตที่จะคิดเอาหน้าเอาตา อย่าให้
มันโผล่ขึ้นมาได้เป็นอันขาด เมื่อเรานั่งอยู่
คนเดียว ทำบุญอะไรออกไป มือขวามัน
ทำไปไ้มือซ้ายที่คอยคิดจะเอาหน้าเอาตา
เอาดีเอาเด่น เอาสวรรค์วิมานนั้น อย่าให้

มันรู้คืออย่าให้มันคิด อย่างนี้เรียกว่ามือขวา
ทำบุญ มือซ้ายไม่รู้

หรือจะแบ่งมนุษย์ออกเป็น ๒ ชีก ๒
คน ธรรมชาติฝ่ายต่ำชีกหนึ่ง ธรรมชาติ
ฝ่ายสูงชีกหนึ่ง ธรรมชาติฝ่ายสูงคิดไปใน
ทางดี มันทำบุญอย่าให้มือซ้าย เออ, อย่า
ให้ฝ่ายต่ำมันรู้ ฝ่ายต่ำมันจะดังไปในทางที่
เห็นแก่ตัว เพราะฉะนั้นอย่าให้มันรู้ ขอ
ให้ลองปฏิบัติเถอะ แม้จะเป็นคำสอนของ
พระเยซูหรือของศาสนาไหนก็ตามใจ มัน
เหมือนกันทั้งนั้น พระพุทธเจ้าก็สอนอย่าง
นี้ ถ้าทำบุญจริงๆ ก็อย่ายึด มันเป็นไปเพื่อ
ทำลายความยึดมั่นถือมั่น ไม่ใช่ทำบุญอวด
คน ไม่ใช่ทำบุญเอาสวรรค์วิมาน นั่นเขา
มีไว้สำหรับเพื่อยั่วหรือล่อคนในขั้นแรกที่ไม่

ค่อยจะทำบุญจึงเอาเรื่องสวรรค์ เรื่องอะไร
มาล่อให้ทำบุญให้หัดทำบุญเสียบ้างแล้วก็
ค่อยๆ ดึง ค่อยๆ จูงไปในทางสูงว่าทำบุญ
นี้ต้องสละออกไปเลย สละไปเลย อย่าเอา
เข้ามา อย่าเอากลับเข้ามา มันจึงจะเป็นการ
ทำบุญคือชูดเกลากิเลส ทำบุญเพื่อชูดเกลากิเลสคือความเห็นแก่ตัวแล้วก็อย่าเอาเข้ามา ถ้าสละให้แล้วก็สละออกไป ถ้าจะว่ามีได้
อะไรบ้าง ขอให้ได้ความไม่เห็นแก่ตัว ได้การ
ลดความเห็นแก่ตัวนั้นนะ ถ้าจะได้บ้างก็ได้
เพียงเท่านี้ อย่าได้สวรรค์วิมาน ได้หน้าได้
ตา ได้เกียรติยศเลย ถ้าทำอย่างนี้มันก็จะ
เป็นการชูดเกลาคความเห็นแก่ตัว ลดความ
เห็นแก่ตัวด้วย จึงหวังว่าไอ้ทอดผ้าป่าของ
เราวันนี้ก็ขอให้เป็นอย่างนี้

เราคงจะเคยทอดผ้าป่าอย่างที่เขา
หน้าหรือเห็นแก่ตัวมามากแล้วมันก็ควรจะ
พอกันที มันก็เลื่อนชั้นขึ้นมาเป็นชั้นประถม
ชั้นมัธยม ชั้นอุดมกันไปในที่สุดก็ทำบุญเพื่อ
ไม่เอาอะไรเลยเหมือนกัน นอกจากลดความ
เห็นแก่ตัว นี่ก็ถือโอกาสพูดตอนนี้ ก็มีเวลา
มาก ตอนเช้ามันมีเวลาน้อยจะพูดเดียวหิว
ข้าวจะโมโหเสียอีก เรื่องให้ลดความเห็นแก่
ตัวนี้ เดี่ยวนี้ใจกำลังสบายก็พอจะคิดได้ ว่า
ความเห็นแก่ตัวกับความไม่เห็นแก่ตัว มัน
เป็นอย่างไร มันต่างกันอย่างไรและเรามา
ถึงขั้นนี้แล้ว ก็มาถึงขั้นที่เรียกว่าจะต้องลด
ความเห็นแก่ตัวกันไป ไม่ใช่ชั้นลูกเต๋กๆ ให้
ทำทุกอย่างที่เป็นการทำลายความเห็นแก่
ตัวไม่ว่าจะประกอบกรรมดี กรรมงามอะไร

ที่ไหนอย่างไรก็ขอให้เข้าไปเพื่อทำลาย
ความเห็นแก่ตัว

เดี๋ยวนี้ในโลก เขาทำเพิ่มความเห็นแก่
ตัว เช่นเล่นกีฬานี้ก็เล่นกีฬาเพื่อเพิ่มความ
เห็นแก่ตัว ไปดูเถอะ เล่นกีฬาเอาเปรียบ
ชกต่อยกัน ทำลายกัน แม้แต่กีฬาระหว่าง
ชาติ ระหว่างประเทศ มันก็มาชกต่อยกัน
เพราะมันมีจิตใจผิดเสียแล้ว เล่นกีฬาเพื่อ
ส่งเสริมตัว เพื่อเชิดชูตัว เพื่อเห็นแก่ตัว ไม่
ได้เล่นกีฬาเพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว กีฬา
ทั่วโลกกำลังจัด กำลังเล่นกันอยู่เพื่อส่งเสริม
ความเห็นแก่ตัว มนุษย์ก็กลายเป็นผู้มีความ
เห็นแก่ตัวไปหมด โลกนี้ไม่มีความสงบได้
การจัดการศึกษา เขาก็มีแต่เรื่องเอาให้มาก
เข้าให้เจริญ ให้รุ่งเรือง ให้มากเข้าแต่ไม่พูด

ถึงไอลดความเห็นแก่ตัว ยิ่งเจริญเท่าไร ยิ่ง
เพิ่มความเห็นแก่ตัว ฉะนั้นไอลการศึกษา
แบบนี้ ยิ่งเจริญมากในโลก โลกก็ยิ่งมีความ
ทุกข์ นี่มันจะหมดที่พึ่ง โลกนี้กำลังจะหมด
ที่พึ่ง เหลืออยู่สิ่งเดียวแต่เพียงธรรม ฉะนั้น
ต้องช่วยกันรักษารัษธรรมะไว้ให้เป็นทีพึ่งแก่
โลก เราทำอะไรก็ให้เป็นธรรมะ ทำอะไร
ก็ให้เป็นธรรมะ พูดออกจะฟังยากอยู่ ทำ
อะไรก็ต้องให้ถูกต้องให้เป็นธรรมะ

ข้อนี้พระพุทเจ้าท่านตรัสว่า *ธมมํ*
สุจริตํ จเร - จงประพฤติธรรมะให้สุจริต
ธมมํ สุจริตํ จเร - จงประพฤติธรรมะให้
สุจริต ลองฟังดูเอง คิดดูเองก็พอจะเข้าใจ
ได้ จงประพฤติธรรมะให้สุจริตก็หมายความว่า
ว่ามีคนประพฤติธรรมะสุจริต มีคนประพฤติ

ธรรมะคดๆ โกงๆ เรียกว่าประพฤติธรรมะ
ไม่สุจริต เช่นว่าทำบุญ ให้ทาน ควรจะทำ
เพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว กลับทำเพื่อเพิ่ม
ความเห็นแก่ตัว อย่างนี้เรียกว่าประพฤติ
ธรรมะไม่สุจริต ธรรมะหรือว่าการทำบุญให้
ทานนี้ เขามีไว้เพื่อขุดเกลากิเลสแต่ตัวกลับ
ไปทำเพื่อส่งเสริมกิเลสก็เรียกว่าประพฤติ
ธรรมะทุจริต พระพุทธเจ้าท่านจึงกำชับว่า
ประพฤติธรรมะให้สุจริต ประพฤติธรรมะ
แล้วยังให้สุจริตอีกทีหนึ่งคือให้มันตรงตาม
วัตถุประสงค์ของธรรมะคือทำลายความ
เห็นแก่ตัว ฉะนั้นถ้าถือหลักข้อนี้ได้ก็จะ
เป็นคนซื่อตรง ซื่อสัตย์สุจริตอย่างยิ่ง จำ
เอาไว้ให้แม่นยำว่า พระพุทธเจ้าท่านขอรับรอง
ไว้ว่า จงประพฤติธรรมะให้สุจริต เราอาจ

จะเคยประพฤติธรรมะอย่างเล่นตลกกับ
ธรรมะ ฉะนั้นไปคิดเสียใหม่ ไปอะไรเสีย
ใหม่ ประพฤติธรรมะให้สุจริตแล้วเรื่องก็
จะหมดเพราะว่าประพฤติธรรมะสุจริตก็คือ
ประพฤติธรรมะเพื่อทำลายความยึดมั่นถือ
มั่น ประพฤติธรรมะให้เป็นการลดความยึด
มั่นถือมั่น ให้ขุดเกลาคความยึดมั่นถือมั่นจน
กระทั่งตัวกูของกูไม่เกิดขึ้นในใจ ไม่มีเหลือ

ทีนี้ก็มาถึงคำว่า มาสวณโมกข์จะได้
อะไรบ้าง นี้อยากจะพูดตัดบทสั้นๆ รวบรัด
ว่ามาที่สวณโมกข์นี้ อย่างน้อยก็ได้ชิมลอง
รสชาติของความไม่ยึดมั่นถือมั่น มาชิม
ลองได้รสชาติของความไม่ยึดมั่นถือมั่น
คือชิมลองรสของธรรมะของพระธรรมใน
อันดับสูงนี้เอง เรื่องความไม่ยึดมั่นถือมั่น

นี่เรียกว่าเป็นอันดับสูง เรามาชิม ทดลอง
ชิมรสชาติของความไม่ยึดมั่นถือมั่นก็คือ
ประโยชน์ที่จะได้จากสวณโมกข์หรือจะพูด
อย่างเมื่อตะกี้

ก็พูดได้ว่า เวทนาเป็นของเย็นอย่างไร
เราจะชิมลองดูที่นี้ ที่นี้ ตามันเย็น หูมัน
เย็น จมูกมันเย็น ลิ้นมันเย็น ผิวกายมันเย็น
ใจมันเย็น เวทนาเป็นของเย็นเพราะว่าที่นี้
กำลังไม่มีความยึดมั่นถือมั่น ท่านมาถึงที่
นี้ ธรรมชาติของที่นี้ ต้นไม้ ก้อนหิน มัน
แหวดล้อมจิตใจไปในทางให้ลืม ให้ลืมความ
ยึดมั่นถือมั่นว่าชีวิตของกู ว่าอะไรของกูนี้
มันลืมไปหมด เดียวนี้ไม่นึกถึงความตาย ไม่
นึกถึงความเสียหาย ไม่นึกถึงความได้ความ
เสียอะไรหมด มันว่างอยู่อย่างนี้ มันก็คือ

กำลังไม่ยึดมั่นถือมั่นแล้วมันก็เย็น เย็นตาม
แบบของนิพพาน คือไม่ยึดมั่นถือมั่น แปลว่า
เรมานั่งอยู่ตรงนี้ เวลานี้ก็ลองมาชิมรสชาติ
ของความไม่ยึดมั่นถือมั่น เพียงเท่านี้พอแล้ว
ได้กำไรเกินค่าแล้วในการมาที่นี้ เสียเวลา
เสียค่ารถไฟ เสียอะไรต่างๆ ที่ลงทุนไป มัน
ได้ผลเกินคาดเพียงแต่ได้ชิมรสความไม่ยึด
มั่นถือมั่นนิดเดียว เวลาใดมันลืมไปเรื่องตัว
กู เรื่องของกู ใจคอสบายเย็นบอกไม่ถูก มัน
กำลังชิมรสของพระนิพพานล่วงหน้า เท่านี้
ก็พอแล้ว คຸ້ມกันแล้วที่มานี้ แต่มันยังมี
หน้าที่ที่จะต้องพากลับไปด้วย รักษาสภาพ
ของจิตใจชนิดนี้ให้ติดอยู่ในใจกระทั่งกลับ
ไปกรุงเทพฯ

พอกลับไปนี่ให้เหมือนกับไปบ้านของ
คนอื่น ไปทำงานให้คนอื่น ไม่ยึดมั่นถือมั่น
เป็นของกู เป็นตัวกูเหมือนเดิมก็ใช้ได้ อยู่ที่
นี้ก็ได้จะทำอะไรก็ได้ จะหุงข้าวก็ได้
จะกินข้าวก็ได้ จะทำอะไรให้ใครก็ได้ ก็ไม่มี
ความทุกข์ แล้วที่นี้ก็ไม่ใช่ของตัว ถ้าทำก็
ทำให้ผู้อื่นหรือแม้แต่กินเอง มันก็ลืมนิวัตถ์
กิน ลืมตัวกู ลืมเป็นตัวกู มันเป็นธรรมชาติ
ไปตามธรรมชาติด้วยสติปัญญา มันก็ไม่มี
ความทุกข์ นี่กลับไปถึงบ้าน ก็ขอให้เหมือน
กับอยู่ที่นี้เหมือนกับไปขึ้นบ้านคนอื่น ไป
อยู่บ้านคนอื่น ไปทำงานให้คนอื่นซึ่งไม่ใช่
ตัวกูก็แล้วกัน ถ้าถามว่าทำให้ใคร ก็ทำให้
ธรรมะ ประพฤติธรรมะก็ต้องประพฤติให้
ธรรมะ อย่าประพฤติให้ตัวกู มันจะเป็นการ

คดโกงอีก ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง
ปฏิบัติธรรมะนี้ก็ปฏิบัติให้ธรรมะเพื่อธรรมะ
แก่ธรรมะ อย่าเพื่อตัวกู

นี่ธรรมะมันอยู่ที่ไหน ธรรมะมันอยู่ที่
กาย ที่วาจา ที่ใจของเรา เพราะฉะนั้นมัน
ก็อิมเอง อะไรเอง ก็ปลอดภัยเอง สบาย
เอง เพราะว่าธรรมะมันไม่มีที่อยู่ที่อื่น มัน
ต้องอยู่ที่กาย ที่วาจา ที่ใจของเรา ฉะนั้นไอ้
กาย วาจา ใจ ที่มันมีสติปัญญา ปฏิบัติธรรมะ
ตัวกูไม่ต้องมี ตัวกูเอาออกเสีย ให้กาย วาจา
ใจบริสุทธิ์ ประกอบอยู่ด้วยสติปัญญา ปฏิบัติ
หน้าที่ของตนไปตามที่ควรจะทำ นับตั้งแต่
กินอาหาร ตั้งแต่อาบน้ำ ตั้งแต่ปฏิบัติบริหาร
ร่างกายและทำหน้าที่การงานอย่างอื่นๆ ทุก
สิ่งทุกอย่างให้ร่างกายจิตใจที่บริสุทธิ์ด้วย

สติปัญญาทำไปตามหน้าที่ ไม่มีความทุกข์
เลยจนกว่าถึงวาระสุดท้ายคือมันแตกสลาย
อย่างที่เรียกว่า เข้าโลงไปมันก็เล็กกัน

เมื่อได้ทำไว้ดีที่สุดในนี้แล้ว อนาคต
ไม่ต้องพูดถึง มันก็ต้องดีหมด อย่าไปสนใจ
ไอ้เรื่องที่ยังไม่รู้ว่า อะไรที่ไหน สนใจแต่
เรื่องที่นี่และเดี๋ยวนี้ ที่เรารู้ว่าอะไรที่ไหน
อย่างไรนี้ให้เต็มที่ แล้วทุกอย่างมันจะดี
หมด จะถูกต้องหมด จะเป็นไปได้หมด
ชาติหน้าไม่ต้องนึกถึง ในลักษณะที่จะเป็น
ห่วงวิตกอย่างนั้นอย่างนี้ นึกถึงแต่ว่าที่นี่
เดี๋ยวนี้ ทำให้ดีที่สุดใน แล้วชาติหน้าถ้ามีต้อง
ดีแน่ ดีที่สุดในแน่ พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า
ให้แก่ปัญหาเฉพาะหน้า เฉพาะปัจจุบัน
อย่าเป็นห่วงอดีต อนาคต ท่านหมายความว่า

อย่างนี้ วันนี้มีหน้าที่อย่างไรที่จะทำให้ดี
ที่สุด แล้วก็ทำ ทำดีที่สุดแล้วก็สบาย แล้ว
ก็ไม่ต้องห่วงชาติหน้า ชาติหลังอะไรอีก
มันก็ต้องดีไปหมด เรื่องมันจะได้รวบรัดว่า
เราไม่มี ไม่มีอะไรมากมายจนปฏิบัติไม่ไหว
มันมีน้อยมาก พอปฏิบัติไหวคือระวังอย่า
ให้เกิดความยึดมั่นถือมั่นเป็นตัวกูของกูอยู่
ตลอดเวลา แล้วถ้าจะทำอะไรไปก็ต้องทำ
ด้วยสติปัญญา ระวังอย่าให้เกิดตัวกูของกู
ถ้าจะทำบุญให้ทาน ก็ทำเพื่อทำลายความ
ยึดมั่นถือมั่น อย่าทำอวดคน อย่าทำเอา
สวรรค์วิมาน นี่ถ้าจะรักษาศีล ก็รักษาศีล
เพื่อทำลายความยึดมั่นถือมั่น อย่ายักษา
ศีลอวดคน อย่ายักษาศีลแลกสวรรค์วิมาน
ถ้าจะทำสมาธิวิปัสสนาก็ทำเพื่อบีบคั้น

ทำลายความยึดมั่นถือมั่น อย่าทำวิปัสสนา
อวดคนหรือไปสวรรค์วิมาน เรื่องมันก็หมด
เท่านั้น แปลว่าทำอะไรทุกๆ อย่าง หน้าที
ทุกชนิดนี้ ปฏิบัติเพื่อทำลายความยึดมั่นถือ
มั่นซึ่งเป็นหัวใจของศาสนาทุกศาสนาและ
ก็โดยเฉพาะคือพุทธศาสนา ในฐานะเป็น
พุทธบริษัท ก็ต้องช่วยกันรักษาคุณค่าของ
พุทธบริษัทว่าถ้าเป็นเกลือแล้วต้องเค็ม ถ้า
เป็นพุทธบริษัทแล้วต้องประกอบอยู่ด้วย
ธรรมะ ตามแบบของพระพุทธรเจ้า สามารถ
จะทำลายความทุกข์ได้ ทำให้ความทุกข์
สูญหายกระจัดกระจายไปได้

นี่ลองคิดดูว่า มาสวนโมกข์วันหนึ่ง
สองวันนี้จะได้อะไรบ้าง การจะพูดว่าได้ชิม
ธรรมะที่ยังไม่เคยชิม แล้วติดอกติดใจและมี

ศรัทธาแน่นแฟ้น มีความพอใจแน่นแฟ้นใน การที่จะปฏิบัติอย่างนั้น สืบต่อไปจนตลอด ชีวิต เรื่องมันก็หมดเท่านั้น มาทอดผ้าป่า หรือจะมาทำสิ่งที่จะทำลายความเห็นแก่ตัว แล้วก็ได้ชิมรสชาติของความไม่เห็นแก่ตัว ตามสัปดาห์ส่วนอยู่แล้ว มันก็เป็นการตั้งต้น ที่ดี เป็นการจุดชนวนที่ดี เพื่อความเจริญ งอกงามในพระพุทธศาสนา มีความสุขสม ตามที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์และพบพระพุทธ- ศาสนา ไม่เสียทีที่ได้เกิดมาจงทุกคนเทอญ ปู่ย่าตายายเขาให้ปิดทองหลังพระ ลูกหลาน ไม่ชอบเพราะไม่ได้เกียรติ.

รายชื่อหนังสือธรรมะเล่มน้อย

๑๒ เล่ม เมื่อปี ๒๕๕๓ ประกอบด้วย

๑. ความสุขปีใหม่...กึ่งให้ดีกว่าปีเก่า
๒. เป้าหมายชีวิตและสังคม
๓. อุดมคติของโพธิสัตว์
๔. ยอดแห่งความสุข
๕. การเป็นพุทธบริษัทที่ถูกต้อง
๖. วิปัสสนาระบบลัดสั้นสำหรับประชาชนทั่วไป
๗. ทำบุญ ๓ แบบ
๘. แม่คือผู้สร้างโลก
๙. บุตรที่ประเสริฐที่สุด
๑๐. การดำรงจิตไว้อย่างถูกต้อง
๑๑. ทุกอย่างเป็นเช่นนั้นเอง
๑๒. ดอกสร้อยแสดงธรรม ๒๔ ฉากของชีวิต

๑๒ เล่ม เมื่อปี ๒๕๕๔ ประกอบด้วย

๑. ชีวิตใหม่เมื่อปีใหม่
๒. ความรักผู้อื่น
๓. โลกบ้าหรือธรรมะบ้า
๔. การชนะโลก
๕. อริยมรรคมีองค์แปด
๖. การศึกษาและการรับปริญญาในพระพุทธศาสนา
๗. วิธีทำสมาธิเบื้องต้น
๘. สิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงเคารพ
๙. อิศราภาพหรือเสรีภาพในทางธรรม
๑๐. การเมืองเรื่องศีลธรรม
๑๑. ปัญญาดีกว่าศาสตราวุธ
๑๒. ผู้ทรงเปิดให้สัตว์โลกเห็นทั่วกันหมด

๑๒ เล่ม สำหรับปี ๒๕๕๕ ประกอบด้วย

๑. การมีอายุครบรอบปี...เป็นเช่นนั้นเอง
๒. สิ่งที่เป็นคู่ชีวิต
๓. มาฆบูชา วันนี้เป็นการกระทำเพื่อบูชาพระอรหันต์
๔. ความถูกต้องของการศึกษา
๕. ความหมายและคุณค่าของคำว่า "ลืออายุ"
๖. การทำงานนั้นคือการปฏิบัติธรรม
๗. เศรษฐศาสตร์ของชาวพุทธ
๘. พระธรรมในทุกแห่งทุกมุม
๙. มือขวาทำบุญอย่าให้มือซ้ายรู้
๑๐. ปวารณา คือเครื่องหมายแห่งคนดี
๑๑. ประโยชน์ของความกตัญญู
๑๒. ภูมิต่าง ๆ และแนวครองชีวิต

กสิกรรม
อินทรีย์

BIA BOOK Club

สวนโมกข์กรุงเทพ

บริการ
จัดส่งหนังสือ
ทางไปรษณีย์
ทั่วประเทศ

[email bookclub@bia.or.th](mailto:bookclub@bia.or.th) • facebook.com/bookclub.bia

facebook.com/buddhadasaarchives

สอบถาม ฦกัทร เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

โทรศัพท์ ๐.๒๙๓๖.๒๘๐๐ ต่อ ๗๑๐๘ • โทรสาร ๐.๒๙๓๖ ๒๙๐๐

กิจกรรมของสวนโมกข์กรุงเทพ

การบริหารงานทางธรรมให้เกิดการมีส่วนร่วมในธรรมในหลากหลายลักษณะ อาทิ ทำเอง ร่วมมือกันทำ และธรรมภาคีทำให้ ทำขึ้นภายในและภายนอกทั้งที่เป็นกิจกรรมประจำและทำเป็นครั้งคราว โดยกิจกรรมบางส่วนที่เกิดขึ้นภายในประกอบด้วย ดังนี้

การเจริญสติภาวนา : สวดมนต์ทำวัตรและเจริญจิตตภาวนา ทุกวัน เวลา ๑๗.๓๐ - ๑๘.๓๐ น. • สมาธิภาวนา ทุกวันอาทิตย์ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. • อานาปานสติภาวนากับพุทธทาสภิกขุ โดยกลุ่มอยู่เย็นเป็นประโยชน์ ทุกวันพุธ, พุธที่สบดี เวลา ๑๗.๐๐ - ๑๘.๓๐ น. • เจริญสติแบบเคลื่อนไหว ทุกวันเสาร์, อาทิตย์ สัปดาห์ที่ ๒ ของเดือน เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ น. • วันแห่งสติกับชาวคณะหมู่บ้านพลัมประเทศไทย ทุกวันเสาร์ สัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน เวลา ๐๗.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.

การบริหารเพื่อจิตตภาวนา : โยคะในสวนธรรม โดยสถาบันโยคะวิชาการ • โยคะภาวนากับชีวีตสิกขา โดยครูดล เครือข่ายชีวีตสิกขา • อานาปานสติกับไทเก๊ก โดยคณะครูสุพล โล่ห์ชิตกุล • สมหายใจ ดนตรีชีวีต โดย อ.ดุขฎิ พนมยงค์

อบรมเพื่อพัฒนาชีวิต : สวนโมกข์เสวนา • เพลินธรรม นำชม • ธรรมนิทรรศการ เป็นต้น

สาระธรรมบันเทิง : ดูหนังหาแก่นธรรม ทุกวันอาทิตย์ที่ ๔ ของเดือน เวลา ๑๗.๐๐ น. • เพลินเพลงในสวนธรรม

ธรรมะใกล้มือ

- สมัครรับ SMS ข้อธรรมฟรี เฉพาะเครือข่าย AIS กด *455233300 แล้วกดโทรออก
- ธรรมะ “Twitter” ที่ www.twitter.com/buddhadasa
- ธรรมะดีดี (D³) รับ “ข้อธรรม” และ “เสียงธรรม”
www.facebook.com/buddhadasaarchives
www.facebook.com/bookclub.bia
www.dhamma4u.com
www.bia.or.th
www.life-brary.com
- แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน ทั้ง iOS และ Android
 - BIA Dhamma eTravel : เที่ยวทั่วไทยให้ถึงธรรม เปิดพื้นที่ธรรมในหัวใจสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมมือใหม่
 - BIA Meditation : สงบจิต พินิจ ภาวนา สัมผัสสมาธิกับการดับเสียงธรรมชาติ

ธรรมะในสวน ตักบาตรเดือนเกิด

- ทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน ที่สวนโมกข์กรุงเทพ
- บูชาพระรัตนตรัย รับศีล และฟังธรรม ตักบาตรแบบครั้ง พุทธกาล แล้วร่วมกรวดน้ำแผ่เมตตา ร่วมกินข้าวกันบาตร
- เจริญสติภาวนา และกิจกรรมมหรสพเพื่อปัญญา

จิตที่จะคิดเอาหน้าเอาตา
อย่าให้มัน โผล่ขึ้นมาเป็นอันขาด
ทำบุญอะไรออกไป
มือขวามันทำไป
ไอ้มือซ้ายที่คอยคิดจะเอาหน้าเอาตา
เอาดีเอาเด่น เอาสวรรค์วิมานนั้น
อย่าให้มันรู้ อย่าให้มันคิด